

نمود زیبایی شناسی ملاصدرا در معماری

پریسا شجاع^{۱*}

۱- مربی آموزشکده فنی و حرفه ای سما ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز، تبریز، ایران ، (p.shodja@yahoo.com)

چکیده

جهان امروز، جهان تکثر فرهنگی و تمایزات فردی بوده و هنر به مثابه آینه تمام نمای فرهنگ، جلوه‌گاه تمایزات فردی و فرهنگی می‌باشد که در بستر ارزشی هر فرهنگ و بر اساس مرتبه شناخت فرد هنرمند، به جهانیان عرضه می‌شود. از مهم‌ترین و تاثیرگذارترین ارکان هویت ساز در همه ابعاد فرهنگی و انسانی، زیبایی شناسی می‌باشد که از جایگاهی ویژه در مطالعات هنر برخوردار است. چرا که هنر در معنای خاص آن آفرینش زیبایی است و هنرمند آنچه را می‌آفریند، که زیبا می‌داند. در جهان پلورالیستی معاصر، پیدایش انواع سبک‌های هنری نتیجه تلقی بسیار متفاوت و گاه متناقض هنرمندان از زیبایی است، تفاوتی که از دیدگاه زیبایی شناسی اسلامی ناشی از مرتبه وجودی و شناختی فرد هنرمند است. از منظر فلاسفه مسلمان آنچه به عنوان اثر هنری عرضه می‌شود، تجسم مادی صور قوه خیال هنرمند است که متناسب با مرتبه وجودی وی می‌تواند بیانگر عظمت یک حقیقت عالی و یا گزارش یک امر فانی باشد. از آنجا که اندیشه‌های مترقی ملاصدرا به عنوان یک فیلسوف انقلابی وجود گرا، تاثیر بسیار مهمی بر فلسفه بالنده اسلامی و نموده‌های هنری آن داشته است، در این مقاله به بررسی زیبایی شناسی اسلامی و نیز جایگاه قوه خیال و رابطه نوع انسان با هنر آفرینی و زیبایی از دیدگاه ملاصدرا پرداخته شده و مصادیق آن در معماری مورد بررسی قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی: وجود، زیبایی، عشق، خیال، هنر